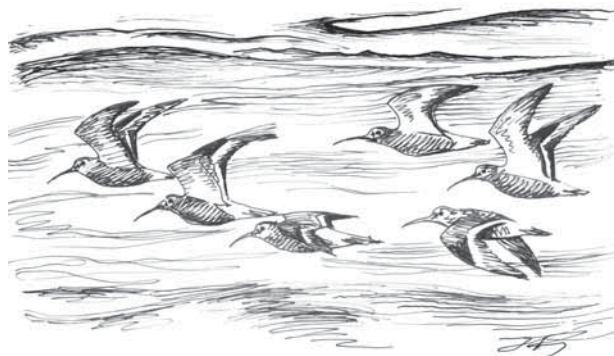

Krumnæbbet ryle *Calidris ferruginea*

Curlew sandpiper

Krumnæbbet ryle har en begrænset yngleudbredelse omkring Tajmyrhalvøen i Nordsibirien. I Danmark er arten ret almindelig på efterårstrækket, men sjældent om foråret. Om efteråret kan ungfuglene visse år optræde i stort tal, nærmest invasionsagtigt. Krumnæbbet ryle overvintrer primært i Afrika syd for Sahara, både langs kysten og i indlandet, samt i Australien.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark er ringmærket 709 krumnæbbede rylere, alle fra 1951 til 2001 (fig. 3). Flest fugle blev mærket

i 1953, i alt 81. Af de mærkede fugle er 14 genfundet; de stammer fra mærkninger udført fra juli til oktober, flest i juli (fig. 2). Bortset fra en fugl, som blev mærket på Lolland, er alle de genmeldte fugle mærket på Amager. Udover genfund af danskmærkede fugle foreligger der 19 genfund i Danmark af fugle, mærket i udlandet.

Træk- og overvintring

I Danmark ses voksne fugle ved lavvandede kystlokaliteter fra midten af juli til sidst i august og ungfugle fra august til september (Meltofte 1993). Genfundene af danskmærkede fugle (fig.1) samt genfund af fugle mærket i udlandet (fig. 4) viser, at fuglene kommer fra ynglepladserne via Sydsandinavien og Østersøen (Norge, Sverige, Polen, Letland og Finland).

Ingen af de danskmærkede fugle er genfundet syd for Danmark i efterårs- og vinterperioden, så den danske ringmærkning giver ingen oplysninger om det videre træk. Størstedelen af fuglene trækker dog sandsynligvis mere eller mindre direkte til Nord- og Vestafrika og derfra videre til Sahelzonen syd for Sahara (Wilson m.fl. 1980). I Danmark er genfundet

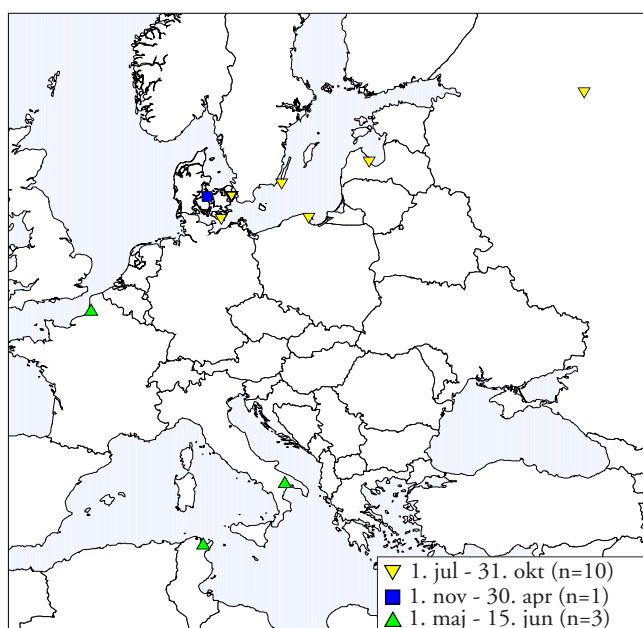

Fig.1. Samtlige genfund i forskellige sæsoner af krumnæbbet ryle ringmærket i Danmark (n=14). All recoveries in different seasons of curlew sandpiper ringed in Denmark (n=14).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 709

Genmeldinger *Recoveries*

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 14
 -heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 7 (50%)
 Antal fugle *No. of individuals* 14
 -heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0
 Genmeldingsandel *Proportion recovered* 2,0%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark
Ringed abroad and recovered in Denmark 19

Ekstremer *Extremes*

Højeste alder *Oldest bird* 9 år
 Længste afstand *Longest dist.* Tunesien *Tunisia* 2.085 km
 Nordligst *Northernmost* Rusland *Russia* (60° 00'N)
 Sydligst *Southernmost* Tunesien *Tunisia* (36° 52'N)
 Østligst *Easternmost* Rusland *Russia* (39° 47'E)
 Vestligst *Westernmost* Frankrig *France* (01° 38'E)

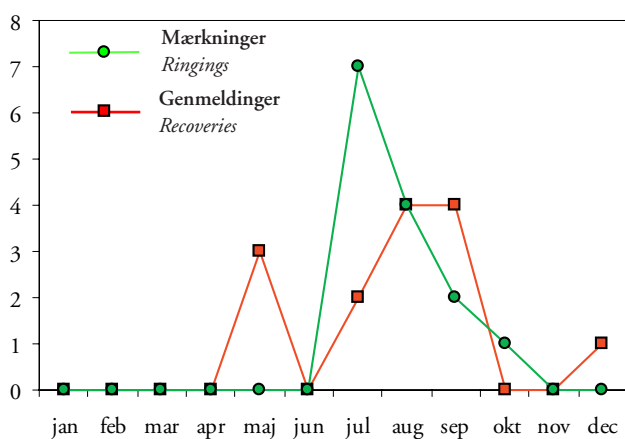

Fig. 2. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af krumnæbbet ryle. Month of ringing and recovery for recovered curlew sandpiper.

to fugle mærket under efterårstrækket hhv. i Holland i august og i Portugal i midten af juli (fig. 4). Dette tyder på, at en del af fuglene følger Europas vestkyst under efterårstrækket. Krumnæbbede ryler ringmærket i Norge er i efterårsperioden genfundet både langs Europas vestkyst og i mindre grad i kystegnene omkring Middelhavet (Bakken m.fl. 2003). I vinterperioden er en norskmærket fugl genfundet i Senegal (Bakken m.fl. 2003).

Fra forårsperioden er genfundet tre danskmærkede fugle (fig. 1). Genfundene i Tunesien og Italien tyder på, at returtrækket i højere grad end efterårstrækket foregår direkte gennem det centrale Europa tilbage til yngleområderne (se også Meltofte 1993). Dette kunne forklare, hvorfor krumnæbbede ryler optræder så fåtalligt i Danmark om foråret (Olsen 1992).

Genmeldings- og dødsårsager

Fem af de genmeldte danskmærkede fugle er aflæst og ni er døde. Af de sidstnævnte er otte skudt (senest i 1962). Jagt er således den hyppigste kendte dødsårsag.

English summary

The curlew sandpiper is a fairly common passage migrant in the autumn but rarer in spring. In some autumns many juveniles visit Denmark.

In Denmark the first curlew sandpiper was ringed in 1951, with the majority ringed between 1950 and 1980. The recovered birds were ringed in July–October, nearly all on Amager. The recoveries indicate that the passage migrants are

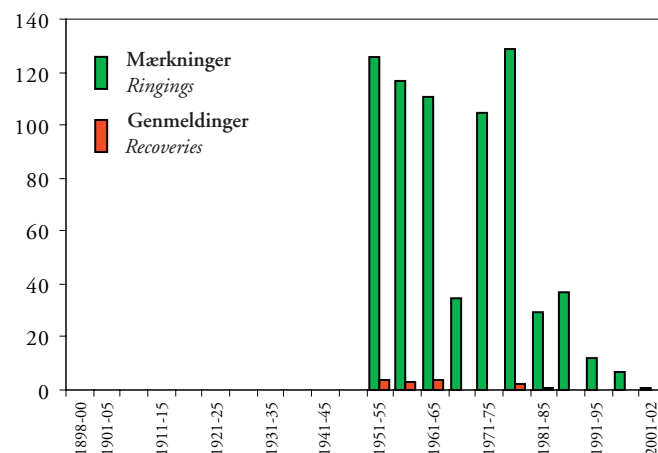

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsår for krumnæbbet ryle ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of curlew sandpiper ringed in Denmark.

passing southern Scandinavia and the Baltic Sea (Norway, Sweden, Poland, Latvia and Finland). The recoveries of birds ringed in Denmark give no information about the autumn migration from Denmark and further south. However, birds ringed in the Netherlands (August) and Portugal (July) have later been recovered in Denmark. In spring curlew sandpipers ringed in Denmark have been recovered in Tunisia and Italy, which indicates a spring migration through central Europe, probably east of Denmark.

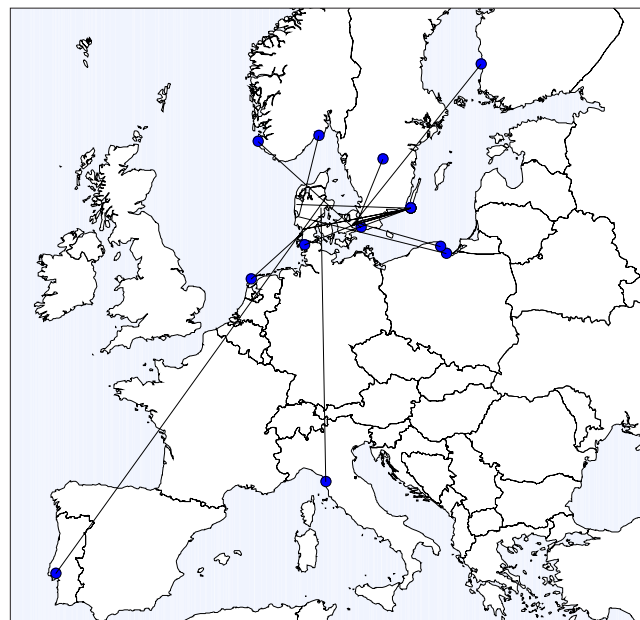

Fig. 4. Mærkningslokaliteter forbundet til genfundningslokaliteter for krumnæbbet ryle ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=19). Ringing locations connected to recovery sites of curlew sandpiper ringed abroad and recovered in Denmark (n=19).